

Jonge Democraten

**100ste Algemene Ledenvergadering
Wintercongres
25 & 26 januari 2025**

Voordracht CVZ en SNC

Het Landelijk Bestuur draagt als Congresvoorzitters (CVZ) voor:

Het Landelijk Bestuur draagt als Stem- en Notulencommissie (SNC) voor:

Inhoudsopgave

Voordracht CVZ en SNC	2
Inhoudsopgave	2
Hoe werkt een congres?	3
Wijzigingen Huishoudelijk Reglement	6
Statutenwijzigingen	8
Resoluties	10

Colofon

Dit is een uitgave van de Jonge Democraten ten behoeve van de 100ste Algemene Ledenvergadering der Jonge Democraten.

Samengesteld door Max Jongmans.

Heb je een vraag? Benader Max via secretaris@jongedemocraten.nl

Wil je iets vertrouwelijks bespreken? Benader de vertrouwenspersonen via vertrouwenspersonen@jongedemocraten.nl

Locaties

ALV

Het congres vindt dit jaar plaats in het Bourgondische zuiden: het mooie Maastricht. De locatie is goed bereikbaar met een korte treinreis van Maastricht Centraal naar Maastricht Randwyck, een fietstocht van zeven minuten of een pitoresque wandeling van een klein half uurtje.

Adres: Forum 100, 6229 GV Maastricht

Borrel- en slaaplocatie

Op vrijdagavond borrelen we bij Stayokay Maastricht. En van de borrel kunnen we direct doorkruipen naar ons bed, want hier zullen we ook overnachten.

Adres: Maasboulevard 101, 6211 JW Maastricht

Dinerlocatie

Om ons honderste congres te vieren gaan we op zaterdag uitgebreid dineren bij Grand Café d'n Ingel. Hier wordt een compleet verzorgd driegangen keuzemenu voor ons klaargemaakt, zodat we met een volle maag het feest tegemoet kunnen.

Adres: Vrijthof 13, 6211 LD Maastricht

Feestlocatie

Een congres is natuurlijk niet compleet zonder feest, en daarom gaan we op zaterdagavond los bij studentevereniging KoKo! De ingang is te vinden bij de kruising van de Parallelweg en de Sint Antoniuslaan, waar je het industrieterrein op moet lopen.

Adres: Geroeders Hermansstraat 11-13, 6221 XL Maastricht

Hoe werkt een congres?

Wat is een congres?

Het congres is de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de Jonge Democraten. Drie keer per jaar vindt er een ALV plaats: twee keer een meerdaags, politiek congres in de zomer en de winter, en een organisatorisch, eendaags congres in september. De ALV is het hoogste orgaan van de vereniging. Het bestaat in principe uit alle leden. In de praktijk worden de termen 'ALV' en 'Congres' vaak gebruikt als synoniemen, maar meestal gaat de ALV alleen om de vergadering, terwijl het Congres over het hele congresweekend, inclusief eten, feest en gezelligheid gaat.

Binnen de JD wordt het 'one man, one vote' systeem gehanteerd. Dat betekent dat ieder (betalend) lid mag stemmen en het woord mag voeren tijdens de ALV. Op die manier heeft elk lid invloed op de organisatorische en inhoudelijke koers van de vereniging. Er worden op de verschillende congressen namelijk allerlei inhoudelijke en organisatorische zaken besproken en bepaald. Bovendien vinden er verkiezingen plaats. Zo wordt op het wintercongres de Commissie van Beroep verkozen.

Op de politieke congressen wordt er gediscussieerd over inhoudelijke onderwerpen. Dat gebeurt tijdens de behandeling van politieke moties, resoluties en amendementen.

Op het organisatorisch congres komen de organimo's (organisatorische moties), HR-wijzigingen, Statutenwijzigingen en de financiën uitgebreid aan bod. Het Septembercongres is verder het moment waarop het nieuwe Landelijk Bestuur haar beleidsplan presenteert.

Daarnaast zijn er altijd interessante gasten op congressen waarbij er gelegenheid is voor discussie. Het congresfeest is bovendien een goede gelegenheid om veel Jonge Democraten beter te leren kennen en (politieke) ervaringen en meningen met elkaar uit te wisselen.

Speciaal voor nieuwe leden

Voor nieuwe leden is een congres erg interessant. Het is een gelegenheid om te ervaren wat er speelt bij de Jonge Democraten en een hoop mensen te leren kennen. Voor het begin van het congres is er om 09:30 een speciaal moment waarbij alles verteld wordt dat je over een congres moet weten. Als je nog vragen hebt tijdens het congres staan er altijd ervaren leden voor je klaar om te helpen.

Wat voor voorstellen zijn er?

Een voorstel kan worden ingediend door werkgroepen, Algemene Afdelingsvergaderingen, het Landelijk Bestuur of gewoon vijf leden. Over deze voorstellen zal tijdens het congres worden gestemd door de leden. De voorstellen die worden aangenomen bepalen wat de JD vindt en doet. De regelingen voor het indienen van voorstellen vind je altijd in de laatste versie van het Huishoudelijk Reglement. Er zijn verschillende soorten voorstellen:

Wijzigingsvoorstellen Huishoudelijk Reglement & Statuten

Er kunnen wijzigingsvoorstellen voor het Huishoudelijk Reglement (HR) en de Statuten van de Jonge Democraten worden ingediend. Voor wijzigingen van de Statuten geldt een bijzondere stemprocedure in twee rondes.

Beleidsplan & Bestuursverantwoording

Het Landelijk Bestuur stelt elk jaar in de zomer een beleidsplan voor het komende jaar op. Verder legt het Landelijk Bestuur bij elk congres verantwoording af over het functioneren in de afgelopen periode en de uitvoering van organisatorische moties. Je kunt over het beleidsplan, of de uitvoering hiervan, vragen stellen tijdens het bestuursblok.

Organisatorische Moties (Organimo's)

Als leden het bestuur willen oproepen om iets te doen, gebeurt dat via een organimo. Het Landelijk Bestuur probeert organimo's altijd zo goed mogelijk uit te voeren. Naar aanleiding van het bestuursblok kunnen ook actuele organimo's worden ingediend. Dat kan tot drie uur na het bestuursblok.

Politiek Programma (PP)

In het Politiek Programma zijn de grote lijnen van de politieke standpunten van de Jonge Democraten opgenomen. Het Politiek Programma kan door middel van resoluties en amendementen tijdens de politieke congressen worden veranderd. Kleine wijzigingen vinden plaats door middel van een amendement. Een resolutie dien je in als je meer dan één alinea wilt wijzigen, toevoegen of schrappen. Deze resoluties kunnen zelf ook worden geamendeerd. In dat geval worden eerst de amendementen behandeld, en vervolgens wordt over de resolutie als geheel gestemd.

Politieke Moties (PM's)

Over concrete onderwerpen kunnen moties worden ingediend. Het gaat dan vaak om een concrete uitwerking van de algemene politieke ideeën. Politieke moties zijn ondergeschikt aan het PP. Terwijl politieke moties meestal gaan over zaken die al langer lopen, zijn de urgente politieke

moties (UPM's) geschikt om een uitspraak van het congres te vragen over een actuele politieke kwestie die bij het volgende congres niet meer relevant zal zijn.. Deze UPM's hebben dan ook een latere inleverdeadline dan normale moties. Als wordt gesproken over moties gaat het meestal om politieke moties.

Moties van Orde

Een motie van orde is geen motie die vooraf moet worden ingediend, maar die tijdens het congres kan worden ingediend. Vind je bijvoorbeeld dat het congres te rumoerig wordt of vind je dat de behandeling van moties niet overeenstemt met de statuten, dan sta je op en roep je "Motie van Orde!". De congresvoorzitter zal je dan spreekrecht geven om je motie van orde toe te lichten. Daarna zal de voorzitter je motie overnemen of aan het congres ter stemming voorleggen.

Congresfunctionarissen

Het congres moet natuurlijk geleid worden. Hiervoor worden een aantal ervaren leden aangesteld die streng doch rechtvaardig, en met de nodige kwinkslagen, de zaak in het gareel proberen te houden.

Congresvoorzitters (CVZ)

Het congres wordt voorgezeten door onafhankelijke congresvoorzitters. Zij worden door het Landelijk Bestuur voorgedragen aan de Algemene Ledenvergadering om het congres technisch te leiden en hebben het recht om gedurende het congres, indien nodig, met aanpassingen van de tijden in de agenda te komen.

Stem- en Notulencommissie (SNC)

Dit zijn de mensen die zich bezighouden met de stemming over de verschillende voorstellen en het notuleren van de ALV. Ook tellen zij de

stemmen die op de verschillende kandidaten voor bestuursfuncties en de DEMO worden uitgebracht.

Volgorde van behandeling

Het Landelijk Bestuur en de CVZ maken samen een voorstel voor de volgorde waarin voorstellen op het congres worden behandeld. Hierbij letten ze op hoe relevant, vernieuwend en actueel de ingediende voorstellen zijn. De ALV stelt die volgorde uiteindelijk vast.

Wijzigingen Huishoudelijk Reglement

HR01	Verrijking VJD-lidmaatschap
Onderwerp	Openstellen JD-functies voor VJD'ers
Indiener(s)	Landelijk Bestuur
Woordvoerder	
Betreft:	Huishoudelijk Reglement
Schrap:	23.2. Uitsluitend leden kunnen onderdeel uitmaken van een bijzonder orgaan.
Vervang door:	23.2. Uitsluitend leden kunnen onderdeel uitmaken van een bijzonder orgaan, tenzij dit Reglement anders bepaalt.
Voeg toe:	<p>24.5. In afwijking van artikel 23 lid 2 van dit Reglement, kunnen leden van de Vrienden van de Jonge Democraten benoemd worden tot de Kascommissie tot de eerste ALV waarin zij de leeftijd van 35 jaar hebben bereikt.</p> <p>28.18. In afwijking van artikel 23 lid 2 van dit Reglement, kunnen leden van de Vrienden van de Jonge Democraten benoemd worden tot de Commissie van Beroep tot de eerste ALV waarin zij de leeftijd van 35 jaar hebben bereikt.</p> <p>29.4. In afwijking van artikel 23 lid 2 van dit Reglement, kunnen leden van de Vrienden van de Jonge Democraten benoemd worden tot de</p>

	<p>Oriëntatiecommissie tot de eerste ALV waarin zij de leeftijd van 35 jaar hebben bereikt.</p> <p>30.6. In afwijking van artikel 23 lid 2 van dit Reglement, kunnen leden van de Vrienden van de Jonge Democraten benoemd worden tot Vertrouwenspersoon tot de eerste ALV waarin zij de leeftijd van 35 jaar hebben bereikt.</p> <p>33.6. In afwijking van artikel 23 lid 2 van dit Reglement, kunnen leden van de Vrienden van de Jonge Democraten benoemd worden tot Landelijke Teams tot de eerste ALV waarin zij de leeftijd van 35 jaar hebben bereikt.</p>
Toelichting:	<p>De leeftijdsverlaging die vandaag op het programma staat is pijnlijk. Om leden die nu buiten de boot vallen te blijven betrekken bij de vereniging en om hun kennis en kunde te behouden, zijn we op zoek gegaan naar manieren om dat te kunnen blijven doen. In dat kader willen we bepaalde kaderfuncties openstellen voor leden van de VJD. Dit is onder andere naar voren gekomen in de online inputsessie die we hebben georganiseerd. Het gaat daarbij expliciet niet om functies die aan het dagelijks functioneren van de JD raken, maar juist om raadgevende functies en functies die draaien om het overdragen van kennis. Op deze manier hopen we de impact van de leeftijdsverlaging te minimaliseren.</p>

HR02	It's the final opt-in
Onderwerp	De JD subsidiabel houden
Indiener(s)	Vijf leden
Woordvoerder	
Betreft:	Huishoudelijk Reglement
Vervang door:	<p>1.3 Indien de subsidieverstrekking van de JD in het gedrang dreigt te raken door een ongunstige verhouding subsidiabele leden en niet-subsidiabele leden kan het Landelijk Bestuur besluiten over te gaan tot de volgende procedure waarbij:</p> <p>a. Alle niet-subsidiabele leden een schriftelijke mededeling krijgen dat hun lidmaatschap wordt opgezegd;</p> <p>b. Elk niet-subsidiabele lid diens lidmaatschap mag behouden indien diegene schriftelijk bezwaar maakt, de termijn hiervoor bedraagt 30 dagen.</p>
Toelichting:	<p>Politieke jongerenorganisaties kunnen subsidie krijgen als 2/3e van de leden 27 jaar of jonger is. Bij de JD zijn er de afgelopen jaren steeds bijna te veel 27+ leden, waardoor de JD ca. 80% van haar inkomsten kwijt dreigt te raken. Dit voorstel: (1) zorgt dat veel 'slapende' niet-subsidiabele leden zich uitschrijven, (2) past binnen de kaders van de statuten, o.a. Artikel 4.2b, (3) is makkelijker en goedkoper te wijzigen dan de statuten en (4) staat oudere actieve JD leden toe om actief blijven.</p>

Statutenwijzigingen

STA01	Je hoort nog van mijn advocaat!
Onderwerp	Beroep
Indiener(s)	HR-commissie
Betreft:	STA Art. 4.3
Schrap:	Tegen een besluit tot weigering van toelating staat beroep open overeenkomstig het Huishoudelijk Reglement
Vervang door:	Tegen een besluit tot weigering van toelating staat beroep over bij de Algemene Ledenvergadering
Toelichting	<p>Deze statutenwijziging is op het Septembercongres aangenomen in eerste lezing. Hij moet vandaag in tweede lezing worden aangenomen om definitief te worden. Als hij aangenomen wordt, zal hij ingaan vanaf 2026.</p> <p>Sinds enige tijd staat er een voetnoot in onze statuten omdat deze bepaling niet in overeenstemming is met de wet. Deze wijziging zorgt ervoor dat onze statuten weer netjes voldoen aan de wet.</p>

STA02	Je hoort nog van mijn advocaat 2!
Onderwerp	Beroep
Indiener(s)	HR-commissie
Betreft:	STA Art. 6.5
Schrap:	Van een besluit tot opzegging namens de vereniging of ontzetting wordt de betrokkene zo snel mogelijk schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte gesteld. Tegen dit besluit staat beroep open bij de Algemene

	Ledenvergadering, waarvoor de procedure is vastgelegd in het Huishoudelijk Reglement.
Voeg toe:	Van een besluit tot opzegging namens de vereniging of ontzetting wordt de betrokkene zo snel mogelijk schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte gesteld. Tegen dit besluit staat beroep open bij de Algemene Ledenvergadering.
Toelichting	<p>Deze statutenwijziging is op het Septembercongres aangenomen in eerste lezing. Hij moet vandaag in tweede lezing worden aangenomen om definitief te worden. Als hij aangenomen wordt, zal hij ingaan vanaf 2026.</p> <p>Sinds enige tijd staat er een voetnoot in onze statuten omdat deze bepaling niet in overeenstemming is met de wet. Deze wijziging zorgt ervoor dat onze statuten weer netjes voldoen aan de wet.</p>

STA03	Schorsen? Dat spul zit toch op een boom?
Onderwerp	Schorsen van bestuursleden
Indiener(s)	Landelijk Bestuur
Woordvoerder	
Betreft:	STA Art. 16
Voeg toe:	Indien er gegronde redenen zijn kan een meerderheid van het Landelijk Bestuur besluiten om een bestuurslid gedurende een onderzoek naar deze redenen te schorsen, tot uiterlijk de volgende Algemene Ledenvergadering.
Toelichting	Deze statutenwijziging is op het Septembercongres aangenomen in eerste lezing. Hij moet vandaag in

	<p>tweede lezing worden aangenomen om definitief te worden. Als hij aangenomen wordt, zal hij ingaan vanaf 2026.</p> <p>Er zijn situaties denkbaar waarin het onwenselijk is voor een Landelijk Bestuurslid om actief te zijn in het bestuur. Denk aan situaties waarin een onderzoek gaande is, of het vertrouwen binnen het bestuur ernstig beschadigd is. Een tijdelijke schorsing geeft wellicht tijd om de situatie op te lossen voordat dit publiekelijk hoeft te worden besproken. Echter, kan dit ook vreemde verhoudingen in het bestuur opleveren en de positie van individuele bestuursleden in gevaar brengen. Hoe dan ook zijn er voordelen en nadelen aan beide kanten. Het is echter belangrijk hier als vereniging een keuze in te maken.</p>
--	---

STA04	We zijn nog lang niet jarig
Onderwerp	Verlaging JD-leeftijd
Indiener(s)	Landelijk Bestuur
Woordvoerder	
Betreft:	STA Art. 6.1 sub e
Schrap:	als een lid bij aanvang van een nieuw verenigingsjaar de leeftijd van eenendertig jaar heeft bereikt.
Voeg toe:	als een lid bij aanvang van een nieuw verenigingsjaar de leeftijd van negenentwintig jaar heeft bereikt.

Toelichting	<p>Deze statutenwijziging is op het Septembercongres aangenomen in eerste lezing. Hij moet vandaag in tweede lezing worden aangenomen om definitief te worden. Als hij aangenomen wordt, zal hij ingaan vanaf 2026.</p> <p>In verband met de subsidie die wij via D66 van het rijk ontvangen, is het belangrijk dat het aantal leden ouder dan 27 niet meer dan 1/3e van het totale ledenaantal is. Er is afgelopen zomer daarom hard gewerkt aan ledenwerving, maar om de laatste stappen te zetten en te zorgen voor een duurzame stabiele situatie, is het noodzakelijk om de maximumleeftijd terug te schroeven naar 29 jaar.</p> <p>Deze wijziging betreft niet artikel 4.4 van de statuten aangezien hier een ander quorum voor geldt, maar vormt een aanvullende beperking op de daarin gestelde bandbreedte.</p> <p>Parallel aan deze wijziging dienen we een HR-wijziging in die een aantal JD-functies openstelt voor leden van de VJD.</p>
--------------------	---

Resoluties

RE01	Resolutie Onderwijs & Wetenschap
Onderwerp	Onderwijs & Wetenschap
Indiener(s)	Werkgroep Onderwijs
Woordvoerder	
Betreft:	Het volledige onderwijshoofdstuk van het PP
Schrap/voeg toe:	het huidige onderwijshoofdstuk
Vervang door:	<p>Resolutie Onderwijs & Wetenschap - Onderwijs en wetenschap als fundament van de samenleving van morgen</p> <p><i>Onderwijs en wetenschap vormen het fundament van een liberale samenleving waarin iedereen zich vrij en zelfstandig kan ontplooiën. De Jonge Democraten geloven dat onderwijs en wetenschap de sleutel zijn tot persoonlijke ontwikkeling, sociale samenhang en economische vooruitgang. Het onderwijs moet een plek zijn waar alle kinderen en jongeren, ongeacht hun achtergrond of financiële situatie, gelijke kansen krijgen om hun talenten te ontwikkelen en zich voor te bereiden op een betekenisvolle rol in de maatschappij. Door nieuwe kennis en inzichten te ontwikkelen draagt wetenschap bij aan maatschappelijke vooruitgang en aan het oplossen van complexe uitdagingen.</i></p> <p><i>Dit fundament staat echter behoorlijk onder druk, mede doordat de onschatbare waarde van onderwijs en</i></p>

wetenschap niet door iedereen lijkt te worden erkend. Als Jonge Democraten doen we er alles aan om dit tij te keren. In dit hoofdstuk laten we zien hoe wij willen komen tot een onderwijsstelsel dat iedereen de ruimte geeft om zijn of haar potentieel volledig te benutten. Eerst bespreken een aantal algemene thema's die de basis vormen voor goed onderwijsbeleid, zoals onderwijskwaliteit en kansengelijkheid, het belang van het mentaal welzijn van leerlingen en studenten en de rol van docenten en medezeggenschap. Daarna gaan we dieper in op de specifieke onderwijsniveaus – van primair onderwijs tot en met het wetenschappelijk onderwijs – en op het belang van een leven lang leren. Ten slotte belichten we de essentiële rol van wetenschap en hoe deze kan bijdragen aan een duurzame, innovatieve toekomst voor Nederland.

11.1 Het beste onderwijs met gelijke kansen voor iedereen

11.1.1 Zet in op een toekomstgericht onderwijsstelsel

Als Jonge Democraten geloven we in een onderwijsstelsel dat alle kinderen gelijke kansen biedt om zich optimaal te ontwikkelen. Kwalitatief goed onderwijs vormt de basis voor een samenleving waarin iedereen zijn of haar potentieel optimaal kan

	<p>benutten. De kwaliteit van het Nederlandse onderwijs staat echter behoorlijk onder druk: een aanzienlijk deel van de leerlingen behaalt geen voldoende leesniveau, en een deel van de scholen voldoet niet aan de gewenste standaarden. Om het tij te keren, pleiten wij voor fundamentele hervormingen. Zo willen we de lumpsumfinanciering vervangen door een systeem waarbij overheidsgelden rechtstreeks naar leraren en klassen gaan.</p> <p>Schoolbesturen krijgen minder autonomie over het budget, en leraren worden weer ambtenaren die direct door het ministerie van OCW worden betaald. Door deze herzieningen zorgen we ervoor dat het geld direct op de juiste plek terechtkomt en de onderwijskwaliteit toeneemt.</p> <p>Verder hechten we als Jonge Democraten veel waarde aan flexibilisering binnen het onderwijs. Daarom vinden we dat de wetgeving rondom curriculum en onderwijsorganisatie aangepast moet worden om beter in te spelen op de behoeften van leerlingen. Scholen die willen vernieuwen moeten dit gemakkelijker kunnen doen, bijvoorbeeld door het aantal verplichte lessen te verlagen of te experimenteren met buitenschoolse leeromgevingen. Ook moeten scholen wat ons betreft meer ruimte krijgen om vakken in het Engels</p>
--	---

	<p>aan te bieden, en zouden de eindexamens ook in het Engels beschikbaar moeten zijn.</p> <p>Als Jonge Democraten pleiten we in elk geval voor onderwijs dat leerlingen en studenten voorbereidt op een snel veranderende wereld, met oog voor persoonlijke ontwikkeling, duurzaamheid en gelijke kansen. We zetten ons in voor een onderwijsstelsel dat zowel aansluit bij de behoefte van de samenleving, als bij de talenten en dromen van ieder kind. Dit doen we door op jonge leeftijd kinderen les te geven over burgerschap, mediawijsheid, digitale vaardigheden zoals programmeren en het gebruiken van Kunstmatige Intelligentie, en klimaatverandering.</p> <p>De burgerschapsopdracht is voor veel scholen een taak waar maar moeilijk invulling aan gegeven wordt. Als Jonge Democraten zijn we van mening dat de overheid een faciliterende rol hierin moet spelen, maar geen dicterende. Burgerschap moet gaan over de werking van de Nederlandse democratische rechtsstaat, maar biedt ook een unieke kans om te leren over de rest van de wereld, in de vorm van wereldburgerschap. De Jonge Democraten zijn groot voorstander van het verweven van wereldburgerschap met de burgerschapsopdracht.</p>
--	--

11.1.2 Bevorder kansengelijkheid en inclusief onderwijs

Ongelijkheid in het onderwijs blijft een ontzettend hardnekkig probleem in Nederland. Kinderen uit gezinnen met een lagere sociaal-economische status en jongeren met een migratieachtergrond krijgen vaak niet de kansen die ze verdienen om hun talenten volledig te ontplooien. Als Jonge Democraten vinden we dat elk kind gelijke kansen verdient, ongeacht afkomst of achtergrond. Om die reden willen we financiële barrières zoveel mogelijk wegnemen en investeren in ondersteunende programma's, zoals gratis bijles georganiseerd door scholen en mentortrajecten, zodat alle leerlingen zich naar maatwerk kunnen ontwikkelen.

Als Jonge Democraten vinden we dat inclusie centraal moet staan in ons onderwijssysteem, zodat elke leerling en student kan groeien in een veilige, ondersteunende leeromgeving. Mede daarom pleiten we ook voor een herziening van artikel 23 van de Grondwet, waarin de vrijheid van onderwijs is verankerd. Hoewel we geen principiële bezwaren hebben tegen bijzonder onderwijs, is het essentieel dat de wet expliciet bepaalt dat discriminatie – op welke grond dan ook, en in het bijzonder op basis van seksuele geaardheid – niet wordt getolereerd. Dit geldt ook voor bijzonder onderwijs. Wij staan voor

een onderwijssysteem waarin iedereen welkom is op elke school, ongeacht religie, geaardheid of achtergrond.

11.1.3 Heb meer oog voor de mentale gezondheid van leerlingen en studenten

Wij als Jonge Democraten pleiten voor een integrale aanpak van mentaal welzijn, waarbij onderwijs en zorg nauw samenwerken om jongeren en studenten te ondersteunen. Scholen en onderwijsinstellingen spelen een cruciale rol in het signaleren van mentale klachten bij leerlingen en studenten, aangezien zij hier een groot deel van hun tijd doorbrengen en veel contact hebben met hun docenten. Daarom pleiten we voor een slimme en gerichte aanpak om scholen en onderwijsinstellingen te betrekken bij het signaleren van mentale klachten van leerlingen en studenten. Hierbij is het belangrijk om scholen en onderwijsinstellingen uit te rusten met de juiste kennis en middelen benodigd om zo'n rol te bekleden. Door deze signalen vroegtijdig op te vangen en jongeren door te verwijzen naar de juiste zorg, kan veel leed worden voorkomen en kunnen jongeren op tijd de hulp krijgen die ze nodig hebben.

Wat ons betreft gaat het niet alleen om het verbeteren van de zorg voor studenten die al

	<p>kampen met mentale gezondheidsproblemen, maar ook om het versterken van preventie. Het onderwerp mentaal welzijn moet breder onder de aandacht worden gebracht, door voorlichting te geven en mentale gezondheid bespreekbaar te maken. Ook moet worden ingezet op het verlagen van de prestatiedruk die veel jongeren op dit moment ervaren, zodat zij niet onder onrealistische verwachtingen bezwijken.</p> <p>Om het mentaal welzijn van studenten te verbeteren, is het essentieel dat onderwijsinstellingen, zorgverleners en de GGD nauw samenwerken. Daarom pleiten we voor een landelijk kader dat duidelijke richtlijnen biedt over de minimale ondersteuning die scholen en onderwijsinstellingen moeten bieden. Dit doen we door de zorgplicht uit te breiden naar vervolgonderwijs. Daarnaast willen we de studiedruk verlagen door het bindend studieadvies (BSA) af te schaffen en de aanvullende beurs te verhogen, evenals de inkomensgrens voor mbo-studenten, zodat deze gelijk ligt met die voor hbo- en wo-studenten.</p> <p>11.1.4 Waardeer onderwijzend personeel</p>
--	--

	<p>Als Jonge Democraten vinden we dat het beroep van leraar meer waardering verdient. Het leraarschap is een vak waarin leraren vanuit hun talenten leerlingen inspireren en opleiden. Wat ons betreft moet het onderwijs voor toekomstige leraren daarom zo worden ingericht dat toekomstige leraren vanuit hun eigen kracht les kunnen geven en optimaal zijn voorbereid op de praktijk. Een sterke basis in pedagogiek, didactiek en taalvaardigheid vormt het fundament van hun opleiding, waarna vakspecifieke en doelgroepgerichte modules hen verder toerusten voor diverse onderwijstypen. Om het beroep van leraar aantrekkelijker te maken, willen we een maximale klassengrootte invoeren van 24 leerlingen. Dit vermindert de werkdruk en zorgt ervoor dat iedere leerling voldoende aandacht krijgt. Daarnaast vinden we het belangrijk dat leraren ruim voldoende tijd hebben voor lesvoorbereiding, nakijkwerk, overleggen en leerlinggesprekken. Daarom pleiten we voor een wettelijke vastlegging en verhoging van de opslagfactor (de verhouding tussen lesuren en werkuren die samenhangen met lesgeven), zodat de werkdruk beter verdeeld wordt.</p> <p>Het aantal lerarenopleidingen moet worden geharmoniseerd. Er zijn te veel verschillende routes naar</p> <p>het leraarschap, met elk wisselende kwaliteit en weinig zicht op wat studenten leren. Daarom pleiten</p>
--	---

<p>we voor harmonisering van de pabo's, en de tweede- en eerstegraadslerarenopleidingen in het hbo. Binnen deze lerarenopleidingen komen vakkennis, pedagogiek en didactiek weer centraal te staan. Hogescholen behouden het recht om bepaalde eigen keuzes te maken, maar de overheid geeft de opleidingen vorm en bepaalt wat er door studenten geleerd moet worden. Hierbij is het uitgangspunt dat vakkennis, pedagogiek en didactiek weer centraal staat en de status van een diploma van een lerarenopleiding stijgt.</p> <p>Wat ons betreft behouden universitaire lerarenopleidingen duidelijke en uniforme toelatingseisen die aansluiten bij de vakken waarvoor leraren worden opgeleid. Momenteel kan het voorkomen dat een student met een bepaalde studieachtergrond op de ene universiteit direct wordt toegelaten tot de lerarenopleiding voor een specifiek vak, terwijl dezelfde student bij een andere universiteit eerst een aanvullend efficiëntieprogramma moet volgen of zelfs niet toelaatbaar is. Deze inconsistenties moeten worden voorkomen.</p> <p>Onbevoegd lesgeven moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Wat ons betreft geven scholen voortaan transparantie over het aantal lessen dat onbevoegd wordt gegeven, en blijft het uitgangspunt dat elke</p>

<p>leraar bevoegd is voor het vak waarin hij of zij lesgeeft. Een student die zijn lesbevoegdheid wil behalen dient een aantal lesbezoeken vanuit de opleiding op zijn stageplek te hebben gehad om de voortgang te controleren, deze moeten onderdeel zijn van een groter proces.</p> <p>11.1.5 Zet in op sterke medezeggenschap en goed bestuur</p> <p>Sterke medezeggenschap is essentieel voor het goed functioneren van onderwijsinstellingen. Wij als Jonge Democraten vinden dat medezeggenschap op alle onderwijsniveaus versterkt moet worden om de betrokkenheid van leerlingen en studenten bij besluitvorming te waarborgen. Op elk niveau, van klas of opleiding tot centraal niveau, dient inspraak plaats te vinden. Om deze rol optimaal te kunnen vervullen, is het van belang dat medezeggenschapsorganen worden gefaciliteerd en geprofessionaliseerd, zodat zij effectief de belangen van de betrokkenen kunnen behartigen.</p> <p>Hierbij geldt in algemene zin dat de mate van inspraak moet groeien naarmate jongeren ouder worden. In het primair en voortgezet onderwijs moeten leerlingen actief betrokken worden, bijvoorbeeld door gekozen</p>

klassenvertegenwoordigers. Ook de ouderraad moet een adviserende rol spelen. In het vervolgonderwijs moeten de rechten en plichten van de medezeggenschap uitgebreid worden. Verder moet zij versterkt worden in het uitvoeren van haar huidige taken. Elke opleiding dient, waar dit nog niet het geval is, een bezette raad of opleidingscommissie te hebben. Ook op decentraal (facultair) en centraal niveau moet inspraak plaatsvinden. Belangrijk hierbij is effectieve communicatie tussen deze lagen zodat problemen effectief worden opgelost op het niveau waar dit het best kan. Verder vinden we als Jonge Democraten het belangrijk dat onderwijsinstellingen verplicht worden om de professionalisering van de medezeggenschap te bevorderen. Dit moet in ieder geval gebeuren door middel van (versterking van) verkiezingsfacilitering, opleiding en overdracht, informatievoorziening, en ondersteuning. Op deze manier wordt gewaarborgd dat de medezeggenschap optimaal gebruik kan maken van haar rechten. Ook moet het aantal betaalde uren in verhouding staan tot de werkdruk, en deze uren moeten jaarlijks geëvalueerd worden.

De vergoeding voor studentleden moet tenminste gelijk zijn aan de landelijke minimumnorm, zoals vastgelegd in de CAO Nederlandse Universiteiten. Daarnaast kan een certificaat als niet-financiële waardering worden gegeven. Als Jonge Democraten

onderschrijven we ten slotte ook de kansen die partijvorming met zich mee kan brengen voor behoud van kennis en expertise, en het werven van nieuwe kandidaatleden.

11.1.6 Internationalisering draagt bij aan goed onderwijs

Wij als Jonge Democraten zien internationale uitwisseling binnen het onderwijs in de eerste plaats als een fenomeen dat de Nederlandse samenleving veel kansen biedt. Wat ons betreft verrijkt het *international classroom*-model ons onderwijs, verbreedt het de horizon van (Nederlandse) studenten en bevordert het internationale kennisuitwisseling. Daarnaast bieden studie en stage in het buitenland studenten een waardevolle kans om hun zelfstandigheid te vergroten en kennis te maken met andere culturen en perspectieven.

Daarom vinden we dat studie- en stagemogelijkheden in het buitenland gestimuleerd moeten worden. Alle studenten moeten toegang hebben tot de Erasmusbeurs, zonder onnodige drempels. Vooral in het beroepsonderwijs is er volgens ons ruimte voor meer internationale stages, zodat ook daar studenten internationale ervaring kunnen opdoen.

	<p>Internationale studenten zijn volgens ons een belangrijke toevoeging aan de Nederlandse samenleving, zeker in sectoren waar een tekort aan personeel is. Om deze studenten optimaal te ondersteunen, pleiten we voor bereikbare doorstroommogelijkheden en betaalbare Nederlandse taalcursussen, zodat zij zich makkelijker kunnen integreren in de Nederlandse samenleving. Tegelijkertijd herkennen wij de uitdagingen die internationalisering met zich meebrengt. Het zet de al precaire woningmarkt verder onder druk, en ook kleinschaligheid en onderwijskwaliteit kunnen hierdoor in gevaar komen. Wat ons betreft moeten onderwijsinstellingen daarom meer instrumenten krijgen om internationale instroom te sturen. Zij moeten bijvoorbeeld studenten van buiten de EU kunnen weigeren en EU-studenten ontmoedigen om naar Nederland te komen als er een tekort aan huisvesting is.</p> <p>Wij pleiten voor een gebalanceerde aanpak van internationalisering. Het behoud van de internationale aantrekkingskracht van Nederlandse scholen en universiteiten staat voorop, maar ook de uitdagingen die hiermee gepaard gaan, verdienen onze aandacht. Op Europees niveau vinden wij het belangrijk om vergelijkbare onderwijsvormen beter met elkaar te verbinden, meertalig onderwijs te</p>
--	---

	<p>stimuleren en de internationale erkenning van onderwijsniveaus te verbeteren. Daarnaast zien we kansen in een goed functionerend Europees lerarennetwerk, waarin leraren kennis kunnen delen en ervaring kunnen opdoen in verschillende onderwijssystemen.</p> <p>11.2 Geef ieder kind een gelijke start</p> <p>11.2.1 Het kinderdagverblijf</p> <p>De eerste jaren van een kind cruciaal zijn voor hun verdere ontwikkeling. Kinderopvang stimuleert met name de taalontwikkeling, motorische en sociaal-emotionele vaardigheden, waarmee het kansengelijkheid vergroot. Daarom is het dus voor ieder kind wenselijk om gebruik te maken van de kinderopvang en dus moet dit niet afhangen van het inkomen van de ouders.</p> <p>De kwaliteit van kinderopvang is de laatste jaren verbeterd, maar blijft gemiddeld nog te laag. Wij erkennen dat de kwaliteit van de kinderopvang van groot belang is voor de ontwikkeling van het kind. Gelukkig zijn er steeds meer initiatieven waarbij kinderopvang, scholen en zorg nauw samenwerken, zoals brede scholen en integrale kindcentra. Wij willen dat kinderopvang net zo vanzelfsprekend en</p>
--	--

belangrijk wordt als school. Het moet een plek zijn waar alle kinderen naartoe gaan en waar aandacht is voor hun ontwikkeling. Dit bevordert een samenleving waarin mensen met verschillende achtergronden samen opgroeien. We streven naar gratis kinderopvang voor alle kinderen in Nederland, waarbij kinderopvangorganisaties zich inzetten voor kwaliteit en veiligheid.

11.2.2 Voor- en vroegschoolse educatie

Kinderen die in aanmerking komen voor voor- en vroegschoolse educatie (vve), vanwege bijvoorbeeld sociaal-emotionele- of taalachterstanden, krijgen hiervoor een doorverwijzing van het consultatiebureau. Het is belangrijk dat de kinderen met deze indicatie altijd een plek kunnen krijgen op een vve-groep, zodat ieder kind op relatief gelijk niveau kan beginnen aan de basisschool.

Vanwege de tekorten in de kinderopvang en de extra eisen aan personeel voor een vve-groep zijn de wachtlijsten lang. Daarom is het van belang dat er kritisch gekeken wordt naar welk kind een indicatie krijgt en naar de financiering van deze groepen. Om elk kind in heel het land hier gelijke kansen in te geven moet het beleid hierin bepaald worden door de Rijksoverheid, waarbij deze groepen direct vanuit

de Rijksoverheid moeten worden gefinancierd.

11.3 Geef elke leerling een solide basis

Wij als Jonge Democraten vinden dat het primair en voortgezet onderwijs de fundamenteen moet bieden voor een succesvolle toekomst voor ieder kind. Wat ons betreft gaat goed onderwijs verder dan het overdragen van kennis; het gaat ook om persoonlijke ontwikkeling, burgerschap en gelijke kansen voor alle leerlingen. Om dit te bereiken, is een sterke basis in taal- en rekenonderwijs essentieel. Daarom pleiten we voor meer investeringen in deze vakken, bijvoorbeeld door leraren beter te ondersteunen en door gerichte programma's te ontwikkelen voor leerlingen die extra hulp nodig hebben.

Tegelijkertijd zien we dat niet alle leerlingen in hetzelfde tempo mee kunnen komen. Onderwijs moet daarom maatwerk bieden, met ruimte voor extra begeleiding voor kinderen die achterlopen, bijvoorbeeld op het gebied van taal of rekenen. Dit geldt niet alleen voor leerlingen met leerachterstanden, maar ook voor diegenen met diverse achtergronden en behoeften. Alleen zo kunnen we ervoor zorgen dat elk kind optimaal wordt ondersteund in zijn of haar ontwikkeling.

Om de kwaliteit van het onderwijs verder te waarborgen, vinden we het belangrijk dat het lesmateriaal dat in de klas wordt gebruikt van hoge kwaliteit is en aansluit op de onderwijsdoelen. Daarom stellen we voor dat (online) methodes en ander lesmateriaal voortaan eerst worden goedgekeurd door een onafhankelijke commissie van vakdidactici en onderwijswetenschappers. Deze commissie beoordeelt methodes en materiaal op wetenschappelijke onderbouwing en effectiviteit, zodat scholen altijd een goed geïnformeerde keuze kunnen maken.

11.3.1 Primair Onderwijs

Het primair onderwijs vormt het fundament van onze samenleving. Hier bouwen kinderen niet alleen kennis en vaardigheden op, maar ook het zelfvertrouwen en de zelfstandigheid die nodig zijn voor een succesvolle toekomst. Goed onderwijs biedt gelijke kansen en stimuleert ieder kind om het beste uit zichzelf te halen, ongeacht zijn of haar achtergrond.

Om het maximale uit leerlingen te halen, willen wij onderwijs persoonlijker maken. Met behulp van adaptieve leermiddelen – zoals digitale programma's die lesstof aanpassen aan het niveau en de leerstijl

van een kind – kunnen we beter inspelen op de unieke talenten en behoeften van ieder kind. Tegelijkertijd helpt deze aanpak de werkdruk van leraren te verlichten, doordat zij hun aandacht efficiënter kunnen verdelen en gericht kunnen ondersteunen waar dat nodig is.

Goed onderwijs gaat verder dan taal en rekenen alleen. Brede ontwikkeling is essentieel om kinderen volledig tot hun recht te laten komen. Sport, muziek en cultuur stimuleren creativiteit, zelfvertrouwen en sociale vaardigheden, en bieden een tegenwicht aan de cognitieve inspanning van kernvakken.

Wij zien hierin een belangrijke rol voor de 'rijke schooldag': een schooldag waarin sport, cultuur en buitenschoolse activiteiten structureel onderdeel uitmaken van het onderwijs.

Het huidige beoordelingssysteem in het primair onderwijs legt te veel nadruk op momentopnamen, zoals toetsen en cijfers. Dit geeft een beperkt beeld van wat een kind in huis heeft en zorgt voor onnodige druk. Daarom pleiten we voor meer ruimte voor portfolio-leren, waarbij leerlingen hun voortgang vastleggen met werkstukken, creatieve projecten en persoonlijke reflecties. Dit biedt een eerlijker en completer beeld van hun ontwikkeling, en laat zien hoe zij groeien op gebieden die in een toets vaak niet zichtbaar zijn.

11.3.2 Voortgezet Onderwijs

Als Jonge Democraten pleiten we voor een brede brugklas in het voortgezet onderwijs, waarin leerlingen de tijd krijgen om hun talenten en mogelijkheden te ontdekken voordat zij worden ingedeeld in een specifiek niveau. Dit draagt bij aan kansengelijkheid en voorkomt dat leerlingen al op jonge leeftijd onnodig in een hokje worden geplaatst. Het huidige onderwijssysteem bevordert segregatie, terwijl scholen juist een plek zouden moeten zijn waar leerlingen uit verschillende achtergronden en sociaal-economische groepen elkaar ontmoeten. Daarom willen we VO-scholen aanmoedigen om meerdere onderwijsniveaus onder één dak aan te bieden. Dit vergemakkelijkt bovendien overstappen naar een ander niveau, mocht dat nodig zijn.

Tegelijkertijd vinden we dat er ruimte moet blijven voor maatwerk. Voor sommige leerlingen, zoals hoogbegaafde leerlingen of leerlingen met leerproblemen, kan een andere aanpak nodig zijn om hun specifieke behoeften te ondersteunen. Zij moeten de mogelijkheid krijgen om eerder of later een keuze te maken voor een specifiek niveau, afhankelijk van wat het beste bij hun ontwikkeling past.

Om leerlingen de kans te geven hun volledige potentieel te benutten, willen we dat zij vakken op verschillende niveaus kunnen volgen, afhankelijk van hun talenten en interesses. Zo wordt iedere leerling in staat gesteld te excelleren in vakken waarin zij uitblinken, terwijl ze ondersteuning krijgen bij vakken waarin ze minder sterk zijn.

Hoewel we voorstander zijn van een brede brugklas, erkennen we dat sommige leerlingen extra ondersteuning of juist extra uitdaging nodig hebben. Voor hen is het belangrijk dat scholen maatwerk bieden, bijvoorbeeld via praktijkscholen of gymnasia. Zo zorgen we ervoor dat alle leerlingen zich kunnen ontwikkelen op een manier die bij hen past.

Daarnaast vinden we het belangrijk dat scholen een sociaal veilige omgeving bieden. Een school moet een plek zijn waar diversiteit wordt gevierd en iedere leerling zich geaccepteerd voelt. Dit betekent niet alleen dat discriminatie en pesten actief moeten worden bestreden, maar ook dat specifieke initiatieven zoals Gender- en Sexuality Alliances (GSA's) worden ondersteund. Deze groepen zetten zich in voor een veilig schoolklimaat voor LHBTI-leerlingen en dragen zo bij aan een inclusieve cultuur.

11.4 Geef elke student de kans om zichzelf volledig te ontplooiën

11.4.1 MBO

Als Jonge Democraten vinden we het essentieel dat het mbo een volwaardige plek krijgt in ons onderwijssysteem. We staan voor een toekomst waarin elke MBO-student de kans krijgt om zijn of haar talenten optimaal te ontwikkelen. Daarom pleiten we voor een verbeterde aansluiting tussen het mbo en het bedrijfsleven, zodat studenten niet alleen de juiste kennis, maar ook de praktijkervaring opdoen die nodig is voor een succesvolle carrière.

Wat ons betreft moet de overheid investeren in moderne opleidingsplekken en leerwerkplekken, zodat studenten de mogelijkheid hebben om in een relevante omgeving te leren. Daarnaast is het cruciaal dat MBO-instellingen voldoende financiële middelen ontvangen om kwalitatief hoogstaand onderwijs te bieden. Wij vinden dat er meer aandacht moet komen voor de diversiteit binnen het MBO, inclusief het ondersteunen van studenten met verschillende achtergronden en leervormen. Daarnaast pleiten we voor gelijke behandeling van mbo-studenten als het gaat om stagevergoedingen,

kortingen en studentenvoordelen. Dit draagt bij aan een versterking van hun positie in de samenleving.

Ook pleiten we voor een sterke samenwerking tussen MBO-instellingen en de regionale arbeidsmarkt. Dit kan door middel van het ontwikkelen van regionale leerwerkakkoorden die afgestemd zijn op de behoeften van werkgevers en de ontwikkeling van de sector. We willen dat MBO-studenten beter worden voorbereid op de veranderende arbeidsmarkt door hen te leren hoe ze hun vaardigheden kunnen inzetten in een dynamische omgeving. Hoewel MBO-studenten vaak al vroeg betrokken zijn bij de arbeidsmarkt, vinden we het essentieel om hen gelijke kansen te bieden, onder meer door stagediscriminatie actief aan te pakken en inclusieve werkervaringen te bevorderen.

Naast een sterk onderwijsaanbod en praktische aansluiting op de arbeidsmarkt, pleiten we voor een volwaardige deelname van mbo-studenten aan het verenigingsleven. Veel studentenverenigingen richten zich nu vooral op HBO- en WO-studenten, terwijl MBO-studenten vaak buiten de boot vallen. Wat ons betreft is het tijd om het verenigingsleven inclusiever te maken. Dit kan door verenigingen actief te stimuleren om mbo-studenten te verwelkomen en barrières, zoals hoge contributies of

<p>een exclusieve cultuur, weg te nemen. Ook pleiten we voor subsidies die speciaal gericht zijn op verenigingen die zich inzetten voor diversiteit en inclusie, zodat alle studenten, ongeacht hun onderwijsniveau, zich thuis voelen in een verenigingsstructuur.</p> <p>Tot slot pleiten we ervoor dat MBO-studenten meer inspraak krijgen in de besluitvorming binnen hun onderwijsinstelling. Door hen een stem te geven, vergroten we niet alleen de betrokkenheid, maar zorgen we ook voor onderwijs dat aansluit bij de wensen en behoeften van de studenten zelf.</p> <p>11.4.2 HBO en WO</p> <p>Wij als Jonge Democraten vinden dat het HBO en WO toegankelijk en van hoge kwaliteit moeten zijn voor iedereen, ongeacht sociale of financiële achtergrond. Wat ons betreft moet de studiefinanciering worden verbeterd door de basisbeurs te verhogen en de terugbetalingsvoorwaarden te versoepelen. Dit zorgt ervoor dat studenten minder afhankelijk zijn van leningen en zich volledig kunnen richten op hun studie zonder zich zorgen te maken over financiële belemmeringen.</p>
--

<p>Daarnaast vinden we dat het BSA in het HBO en WO moet worden afgeschaft en moet worden vervangen door een doorstroomadvies. Het BSA legt onterecht druk op studenten in hun eerste studiejaar, terwijl veel studenten zich pas later kunnen aanpassen en hun studie in een hoger tempo kunnen voortzetten. Wij pleiten ervoor dat iedereen de kans krijgt om op eigen tempo en op basis van persoonlijke ontwikkeling zijn of haar studie te vervolgen zonder het risico vroegtijdig af te vallen.</p> <p>Wat ons betreft is het studentenleven veel meer dan alleen studeren. Wij vinden dat een rijk verenigingsleven, met volop ruimte voor extracurriculaire activiteiten, essentieel is voor een goede studententijd. Dit zorgt niet alleen voor persoonlijke ontwikkeling, maar versterkt ook de onderlinge verbondenheid van studenten. We steunen initiatieven die studenten in staat stellen om zich buiten hun studie verder te ontwikkelen, bijvoorbeeld door middel van internationale uitwisselingen, vrijwilligerswerk of maatschappelijke betrokkenheid.</p> <p>Bij het creëren van een rijk studentenleven vervullen studentenverenigingen een essentiële rol, waarbij we denken aan studie-, sport-, cultuur-, politieke en klassieke verenigingen. Deze verenigingen dragen bij aan de persoonlijke en maatschappelijke</p>
--

ontwikkeling van studenten en bieden een waardevolle aanvulling op de studie. Onderwijsinstellingen moeten deze verenigingen actief ondersteunen door ruimte en financiële middelen te bieden voor activiteiten, promotie en het ondersteunen van bestuursleden.

11.5 Geef iedereen de kans om een leven lang te leren

De arbeidsmarkt is voortdurend in beweging door technologische innovaties, maatschappelijke uitdagingen en de transitie naar een duurzame economie. Als Jonge Democraten vinden we het essentieel dat mensen zich kunnen aanpassen aan de steeds veranderende eisen en kansen op de arbeidsmarkt. Een leven lang leren is daarbij onmisbaar. Dit houdt in dat werkenden en werkzoekenden niet alleen hun bestaande vaardigheden moeten bijhouden, maar ook de mogelijkheid moeten hebben om deze te verdiepen, verbreden of om te scholen naar een geheel nieuwe richting.

Om dit te bevorderen, zien wij een actieve rol voor de overheid weggelegd. De overheid kan dit ondersteunen door het beschikbaar stellen van middelen, zoals subsidies of opleidingsbudgetten, en

door het belang van voortdurende scholing breed uit te dragen. Wij stellen voor dat iedereen vanaf 18 jaar een ontwikkelingsbudget ontvangt. Dit budget, bedoeld voor onderwijs en persoonlijke ontplooiing, moet flexibel inzetbaar zijn voor verschillende vormen van scholing en kan worden aangevuld met private middelen. Het budget blijft beschikbaar tot aan de pensioenleeftijd, zodat mensen gedurende hun hele carrière in hun ontwikkeling kunnen blijven investeren. Daarnaast willen we dat werknemers één of twee ontwikkelingsdagen per jaar krijgen. Hiermee voorkomen we dat zij vakantiedagen hoeven in te zetten voor bijscholing of trainingen. Dit biedt werknemers meer ruimte om zich te ontwikkelen, zonder dat dit ten koste gaat van hun vrije tijd.

Om toegankelijkheid tot omscholing en verdere ontwikkeling te vergroten, pleiten we ervoor dat mensen die een tweede studie willen volgen, niet langer het hoge instellingsgeld hoeven te betalen, maar gewoon het wettelijke collegegeld. Dit verlaagt de drempel om opnieuw te studeren en biedt meer mensen de kans om zichzelf te ontwikkelen of een andere loopbaan te kiezen.

Tot slot pleiten we voor de oprichting van een omscholingsfonds. Dit fonds moet mensen ondersteunen die werkzaam zijn in sectoren met

weinig toekomstperspectief, zodat zij zich kunnen laten omscholen naar beroepen waar grote tekorten zijn, zoals in de zorg, technologie of de duurzame sector. Zo zorgen we ervoor dat mensen die hun baan verliezen, snel en effectief nieuwe kansen kunnen grijpen op de arbeidsmarkt.

11.6 Wetenschap voor de wereld van morgen

De waarde van wetenschap valt moeilijk te overschatten. Zij speelt een essentiële rol bij vrijwel alle vooruitgang in de wereld. Voor een bloeiende samenleving en economie is het cruciaal om een goed uitgeruste, adequaat gefinancierde en diverse wetenschappelijke sector te hebben. De wetenschap moet voldoende vrij en zelfregulerend zijn om zichzelf te kunnen organiseren, maar publieke en private instellingen kunnen alleen excelleren als het overheidsbeleid hen de ruimte geeft om te groeien.

11.6.1 De rol van wetenschappers in het publieke debat

In een tijd waarin informatie overvloedig en divers is, zijn wetenschappers nodig om duidelijkheid te bieden en bij te dragen aan het maatschappelijk debat. Wij vinden het belangrijk dat de zichtbaarheid

van wetenschap wordt vergroot en kennisinstellingen actief communiceren en het debat aangaan. Om hun rol hierin te kunnen waarmaken, moet het takenpakket van wetenschappers goed worden gebalanceerd.

Daarnaast willen we dat de overheid instellingen waar nodig ondersteunt om de zichtbaarheid van de wetenschap te vergroten, bijvoorbeeld door het bevorderen van niet-wetenschappelijke publicaties en het faciliteren van vrije toegang tot informatie (open access). Publiek gefinancierd onderzoek moet zo veel mogelijk vrij toegankelijk worden gemaakt, binnen de grenzen van de privacywetgeving, om wetenschappelijke kennis breed te kunnen delen.

11.6.2 Arbeidsmarktpositie van wetenschappelijk personeel

Wetenschappelijk personeel komt structureel tijd tekort om kwalitatief goed onderwijs en onderzoek te kunnen bieden. Met toenemende studentenaantallen en druk op de publicatie-eisen is er dringend behoefte aan uitbreiding en stabiliteit van het wetenschappelijk personeel. Wij pleiten voor meer vaste contracten en minder afhankelijkheid van tijdelijke aanstellingen, zodat

wetenschappers zich langdurig en met zekerheid kunnen inzetten voor onderwijs en onderzoek. Extra aandacht moet uitgaan naar de arbeidsrechtelijke positie van promovendi, die recht hebben op dezelfde arbeidsvoorwaarden als hun collega's met vaste contracten. Daarnaast willen we de aanstelling van hoogleraren met een onderwijsprofiel bevorderen, zodat onderzoekers zich meer kunnen richten op hun specifieke expertise en werkdruk kunnen verminderen. Zo zorgen we ervoor dat talent niet verloren gaat en de Nederlandse kennisinstellingen tot de wereldtop blijven behoren.

11.6.3 Financiering van wetenschappelijk onderzoek

Het huidige financieringsmodel leidt tot een situatie waarin wetenschappers onnodig veel tijd kwijt zijn aan het indienen van onderzoeksbeurzen, ten koste van hun daadwerkelijke onderzoekstijd. Wij vinden het essentieel om te werken aan een structureel bekostigingsmodel dat de kwaliteit en vrijheid van onderzoek garandeert. We willen wetenschappers meer zekerheid geven, zodat zij niet alleen met toegepaste onderzoeksdoelen bezig hoeven te zijn, maar ook ruimte hebben voor fundamenteel onderzoek dat vaak later pas zijn waarde bewijst.

Daarnaast pleiten we ervoor dat de overheid 3% van het BBP investeert in Onderzoek & Ontwikkeling, in lijn met het Europese streefgetal. Dit kan enkel worden behaald door een sterke samenwerking met het bedrijfsleven en andere private financiers, zonder daarbij de onafhankelijkheid van de wetenschap in gevaar te brengen. Ook moeten alle wetenschapsdomeinen, van alfa- tot gamma- en bètawetenschappen, evenwichtig worden gefinancierd, zodat Nederland zowel in de breedte als in de diepte wetenschappelijke vooruitgang kan boeken.

11.6.4 Internationale kennisuitwisseling en samenwerking

Complexe, mondiale vraagstukken vragen om internationale samenwerking en kennisuitwisseling. Het is van groot belang dat Nederlandse onderzoekers en studenten toegang hebben tot Europese en mondiale uitwisselingsprogramma's, zoals het Erasmusprogramma, zodat zij internationaal kunnen leren en bijdragen. We pleiten voor een internationaal onderzoeksplatform waarop publiek gefinancierd onderzoek kosteloos toegankelijk is, zodat kennis snel en breed gedeeld

	<p>kan worden.</p> <p>Tegelijkertijd moeten we zorgvuldig omgaan met kennisuitwisseling om te voorkomen dat onze wetenschappelijke ontdekkingen door andere mogelijkheden voor schadelijke doeleinden worden ingezet.</p> <p>11.6.5 Diversiteit en inclusie in de wetenschap</p> <p>Om een compleet beeld van de samenleving en haar uitdagingen te krijgen, is het belangrijk dat de wetenschap een afspiegeling vormt van de maatschappij. Wij pleiten voor meer multi- en interdisciplinair onderzoek en willen dat studenten, promovendi en postdocs van diverse achtergronden structureel betrokken worden bij het maken van wetenschapsbeleid. Om diversiteit te bevorderen moet de selectie van onderzoeksvorstellen zo veel mogelijk anoniem plaatsvinden, zodat inhoudelijke kwaliteit voorop staat. Wij willen dat kennisinstellingen meer capaciteit en ondersteuning krijgen en pleiten voor een tijdelijk vrouwenquotum in wetenschappelijke functies om de diversiteit in de wetenschap te versterken.</p> <p>11.6.6 Open wetenschap en datatoegang</p>
--	---

	<p>Open wetenschap is cruciaal voor het bevorderen van transparantie, toegankelijkheid en de maatschappelijke impact van onderzoek. Wij vinden dat de overheid en kennisinstellingen moeten streven naar een model waarin onderzoeksresultaten en data, mits passend binnen de kaders van privacy en ethiek, vrij beschikbaar zijn. Door open toegang tot wetenschappelijke kennis te garanderen, dragen we bij aan de versnelling van innovatie en het verlagen van drempels voor verdere ontdekking.</p> <p>Data die verzameld wordt in het kader van publiek gefinancierd onderzoek, moet – met inachtneming van de privacywetgeving en onder de nodige voorwaarden – toegankelijk gemaakt worden voor andere onderzoekers. Op die manier kan kennis sneller opgebouwd en publieke financiering van onderzoek efficiënter ingezet worden.</p> <p>Om dit te realiseren, willen we dat instellingen actief worden ondersteund bij de implementatie van open access-publicaties en het delen van onderzoeksdata via open platforms. Ook pleiten wij voor het invoeren van standaarden voor datadeling en samenwerking tussen onderzoeksinstituten, zodat samenwerking wordt vergemakkelijkt en dubbel werk wordt voorkomen. Daarbij moeten onderzoekers worden gefaciliteerd in het publiceren</p>
--	--

	van open data door middel van subsidies en technische ondersteuning, zodat zij zonder grote belemmeringen kunnen bijdragen aan een open wetenschapscultuur.
Toelichting	Het huidige onderwijshoofdstuk was erg verouderd, daarom dat we dit herschreven hebben zodat er een sterk tijdloos stuk staat.